

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра Безпека праці та навколишнього середовища
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Безпека праці та навколишнього середовища
(назва кафедри)

Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«_____» _____ 20_____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація аудиту в галузі охорони праці
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 26 Цивільна безпека
(шифр і назва)

спеціальність 263 Цивільна безпека
(шифр і назва)

освітня програма Охорона праці
(назви освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни професійна підготовка
(загальна підготовка / професійна підготовка; обов'язкова/вибіркова)

форма навчання денна
(денна / заочна/дистанційна)

Харків – 2021 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Організація аудиту в галузі охорони праці
(назва дисципліни)

Розробники:

Доцент, к.т.н., доцент _____
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Наталія Букатенко
(ініціали та прізвище)

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

Безпека праці та навколишнього середовища
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

Протокол від « 31 » _____ серпня _____ 2021_ року № 1 _____

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ
(ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми	ПІБ Гаранта ОП	Підпис, дата
Охорона праці	Людмила ВАСЬКОВЕЦЬ	

Голова групи забезпечення спеціальності _____

(ПІБ, підпис)

« _____ » _____ 20__ р.

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Гарант освітньої програми

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики з правових і організаційних питань державного нагляду та аудиту в галузі охорони праці.

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 8. Здатність працювати як в команді, так і автономно.

ЗК 9. Навики здійснення безпечної діяльності.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

ФК 2. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.

ФК 3. Здатність до застосовування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек

техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек.

ФК 4. Здатність оперувати фізичними та хімічними термінами, розуміти сутність математичних, фізичних та хімічних понять та законів, які необхідні для здійснення професійної діяльності.

ФК 5. Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.

ФК 15. Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

ПРН 4. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.

ПРН 5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.

ПРН 10. Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 19. Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Потенційно–небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація	Виробнича санітарія
Експертиза з охорони праці	Безпека експлуатації будівель і споруд
Основи професійної безпеки та здоров'я людини	Правові основи працезахоронної політики та охорони праці
Безпечна експлуатація інженерних систем і споруд	Соціально-економічні основи охорони праці
Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій	Атестація робочих місць за умовами праці

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг			За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
	Всього (годин) / кредитів ECTS	З них		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6	90/3	48	42	32	-	16	+	2	+	-

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 53,33 (%):

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
1	Л	4	Тема 1. Історія становлення, організація і структура державного нагляду за охороною праці в Україні. Радянський період становлення нагляду. Створення Державного комітету по нагляду за безпечним веденням робіт у промисловості та гірничому нагляду. Створення Державного комітету України з нагляду за охороною праці. Створення Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду. Створення Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України. Створення Державної служби України з питань праці.	1,2
2	ПЗ	2	Структура нормативно-правових актів. Код згідно класифікатору видів економічної діяльності.	3
3	Л	2	Тема 2. Особливості організаційно-функціональної структури державного нагляду в сфері охорони праці	2, 4, 5, 6
4	ПЗ	2	Документація з охорони праці підприємства	2
5	СР	18	Порядок організації державного нагляду за охороною праці в Україні	7, 8
6	Л	6	Тема 3. Функції, права та відповідальність державного нагляду за охороною праці. Функції державного нагляду за охороною праці. Планові заходи зі здійснення державного нагляду. Позапланові заходи зі здійснення державного нагляду. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб.	7, 8
7	ПЗ	2	Планові та позапланові перевірки в межах охорони праці підприємства	7, 8
8	СР	14	Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці	8-10
9	Л	6	Тема 4. Аналітичне оцінювання діяльності органів державного нагляду у сфері охорони праці. Сутність та нормативна база (або порядок) оцінювання наглядової діяльності. Формування звітності про наглядову діяльність органів державного нагляду за охороною праці. Загальні принципи і підхід до організації і ведення звітності. Порядок і вимоги до формування звітів. Аналітичне оцінювання наглядової діяльності. Діюча система оцінювання наглядової діяльності. Шляхи вдосконалення оцінки наглядової діяльності.	11-19

1	2	3	4	5
			Етапи та порядок звітування, оцінки та прийняття управлінських рішень про наглядову діяльність. Використання інформаційних технологій для обробки даних про наглядову діяльність	
10	ПЗ	2	Визначення адміністративної відповідальності працівників, винних у порушенні законодавства з охорони праці	20
11	ПЗ	2	Видача дозволу власникові на початок роботи підприємства.	7,8
12	ПЗ	2	Складання звітів та проведення на їх основі аналітичного оцінювання наглядової діяльності за охороною праці. Оформлення результатів перевірки	11-19
13	Л	6	<u>Тема 5.</u> Перевірка діяльності органів державного нагляду за охороною праці. Загальні положення щодо перевірки наглядової діяльності. Питання, що розглядаються та вивчаються під час перевірок. Стан планування роботи з наглядової діяльності. Ведення діловодства. Робота, що проводиться з укомплектування та навчання штату кадрів. Методи керівництва і управління роботою. Робота Ради територіального управління. Контроль за реалізацією на підконтрольних підприємствах заходів щодо поліпшення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Наявність і порядок проведення аналізу стану охорони праці, виробничого травматизму та аварійності на підконтрольних підприємствах. Повнота та своєчасність використання у наглядовій роботі прав, що надані державним інспекторам системи Держпраці. Оформлення результатів перевірки.	21-26
14	ПЗ	2	Складання плану роботи державного інспектора	21-28
15	Л	6	<u>Тема 6.</u> Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці. Організація та структура державного органу з питань гігієни праці. Напрями діяльності державного органу з питань гігієни праці. Завдання державного органу з питань гігієни праці. Повноваження головного державного санітарного лікаря України. Повноваження головних державних санітарних лікарів та інших посадових осіб, які здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд. Проведення перевірок державними органами з питань охорони праці. Запобіжний державний санітарно-епідеміологічний нагляд. Поточний державний санітарно-епідеміологічний нагляд. Заходи щодо припинення порушення санітарного законодавства. Порядок оскаржень рішень державної санітарно-епідеміологічної служби.	21-28
16	Л	2	<u>Тема 7.</u> Методологія проведення обстежень органами державного нагляду за охороною праці. Проведення обстежень підприємств органами державного нагляду за охороною праці. Застосування санкцій, наданих органам державного нагляду за охороною праці. Зупинка експлуатації об'єктів при наявності порушень нормативних актів про охорону праці. Подання щодо	21-28

1	2	3	4	5
			невідповідності посадових осіб. Притягнення до адміністративної відповідальності за порушення законодавства про охорону праці.	
17	ПЗ	2	Алгоритм моделювання управління заходами державного нагляду	2
18	СР	10	Добровільні об'єднання громадян з охорони праці. Професійні спілки як громадський орган контролю за охороною праці	8-11
Разом (годин)		90		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10
2	Підготовка до практичних занять	8
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	14
4	Виконання індивідуального завдання:	10
5	Інші види самостійної роботи	-
	Разом	42

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

реферат

(вид індивідуального завдання)

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
1	Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства у сферах охорони праці, промислової безпеки, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення, праці, зайнятості населення, зайнятості та працевлаштування осіб з інвалідністю, здійснення державного гірничого нагляду Державною службою з питань праці.	8 тиждень

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

(надається опис методів навчання)

Методи навчання утворюють підсистему педагогічної технології і мають досить складну будову. Вони не можуть аналізуватися ізольовано і перебувають у взаємозв'язку з іншими компонентами методичної системи (цілями, змістом, формами, засобами навчання).

Найчастіше методи навчання класифікують за такими ознаками: а) джерелом отримання повідомлень (словесні, наочні, практичні); б) логікою організації процесу навчання (індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні, традиційні); в) рівнем самостійно-пізнавальної діяльності та креативності студентів (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемно-пошукові, частково пошукові, евристичні (дослідницькі)).

При вивченні дисципліни за джерелом отримання повідомлень використовується словесний метод навчання у вигляді лекції; наочний метод шляхом ілюстрування (малюнки, схеми) та демонстрування (технічні прилади, установки); практичні роботи відображають практичний метод. За логікою організації процесу навчання застосовується індуктивний метод та за рівнем самостійно-пізнавальної діяльності та креативності студентів пояснювально-ілюстративний метод.

При пояснювально-ілюстративному методі, студенти, що навчаються одержують знання на лекції, з учбової або методичної літератури в "готовому" вигляді. Сприймаючи і осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення. У вузі даний метод знаходить найширше застосування для передачі великого масиву інформації. Це дозволяє студентам застосовувати усі форми освоєння матеріалу, що підвищує ефективність роботи у аудиторії.

Під час вивчення дисципліни «Організація аудиту в галузі охорони праці» використовуються такі методи навчання: читання лекцій, співбесіда, пояснення, інноваційні методи з використанням мультимедійних презентацій, проведення ігрових занять, практична робота, ситуаційні вправи.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

(надається опис методів контролю)

Під час вивчення дисципліни «Організація аудиту в галузі охорони праці» поточний контроль реалізується у формі опитування на лекціях, виступів на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань, проведення контрольних робіт, ректорських контрольних робіт тощо.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться: - з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, тестування за змістовними модулями (на 8 тижні); - з практичних, індивідуальних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань, реферату за обраною темою.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку (з оцінкою) відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий контроль може проводитися в письмовій формі за контрольними завданнями. Можливе поєднання різних форм контролю.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1. – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для заліку

Практичні заняття	Контрольні роботи	Індивідуальні завдання	Залік	Сума
20	30	10	40	100

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.

64-74	Д	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі .	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	ФХ (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці: навч. посіб. / [К.Н. Ткачук, А. С.Филипчук, Д. В. Зеркалов та ін.]. – К.: НТУУ «КПІ», 2014. - 261с.
2	Майстренко В.В. Підвищення ефективності управління державним наглядом за охороною праці на підприємствах вугільної промисловості: дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.26.01 «Охорона праці» / В.В. Майстренко. – К., 2015. – 157 с.
3	Наказ Державної служби України з питань праці 16 січня 2019 року N 18. Показчик нормативно-правових актів з охорони праці станом на 16 січня 2019 року.
4	Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади»
5	Положення про Державну службу України з питань праці постанова № 96 Кабінет Міністрів України 11 лютого 2015 року
6	Методичні положення зі стимулювання охорони праці / Амоша О.І., Новікова О.Ф., Крот В.І. [та ін.] – Донецьк: ІЕП НАН України, 2000. – С. 141.
7	Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1107
8	Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» №877-V від 01.10.2021
9	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР, чинний, від 29.08.2021, підстава - 1639-ІХ.
10	Закон України від 02.10.96 р. № 393/96-ВР «Про звернення громадян»
11	Україна в цифрах 2019. Статистичний збірник. За ред. О.А. Вишневська. – К. – 2020. – 46 с.
12	Кружилко О.Є. Реалізація аналітичних функцій в інформаційних системах з наглядової діяльності / О.Є. Кружилко, В.В. Майстренко // Проблеми охорони праці в Україні. – К. ННДІОП. – 2005. – Вип. 10. – С. 9-14.
13	Кружилко О.Є. Реалізація аналітичних функцій в інформаційних системах з наглядової діяльності / О.Є. Кружилко, В.В. Майстренко // Проблеми охорони праці в Україні. – К. ННДІОП. – 2005. – Вип. 10. – С. 9-14.
14	Кружилко О.Є. Наукові засади оперативного управління охороною праці: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра техн. наук / О.Є. Кружилко. – К.: ДУ „ННДІПБОП”, 2011. – 320 с.
15	Кружилко О.Є. Аналітичне оцінювання взаємного впливу показників наглядової діяльності та показників смертельного виробничого травматизму / О.Є. Кружилко // Проблеми охорони праці в Україні. – К.: ННДІПБОП. – 2009. – Вип. 16. – С.30-37.
16	Кружилко О.Є. Інформаційно-аналітична підтримка прийняття рішень з управління наглядовою діяльністю (на прикладі вугільної галузі) / О.Є. Кружилко // Проблеми охорони праці в Україні. –2010. – Вип. 18. – С.75-84.
17	Кучеба П.К. Організаційно-економічні основи управління охороною праці у вугільній промисловості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра техн. наук/ П.К. Кучеба. – Дніпропетровськ, 1999 – 32 с.
18	Ткачук К.Н. Наукові основи використання інформаційних технологій у наглядовій

	діяльності / К.Н. Ткачук, О.Є. Кружилко, В.В. Майстренко, О.А. Кириченко, С.Г. Полукарова // Проблеми охорони праці в Україні. – К.: ННДІОП. – 2010. – Вип.19. – С.87-95.
19	Романенко Н.В. Удосконалення інформаційно-методичного забезпечення наглядової діяльності за охороною праці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. тех. наук: 05.26.01 «Охорона праці». – К.: 2008.-18 с. «Редакція журналу «Охорона праці». – 2006. – 96 с.
20	Кодекс України про адміністративні правопорушення. Документ 8073 ¹ -Х, чинний, поточна редакція — Редакція від 08.08.2021, підстава - 1684-ІХ, 1685-ІХ
21	Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” № 4004-ХІІ від 24.02.1994.
22	Закон України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності” № 2806-ІV від 06.09.2005.
23	Про внесення змін до Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" щодо вдосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру, оформлених центральними органами виконавчої влади. Документ 1252-VII, чинний, поточна редакція —Прийняття від 13.05.2014.
24	Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Документ 222-VIII, чинний, поточна редакція.— Редакція від 01.07.2021, підстава - 738-ІХ.
25	Типове Положення про комісію з питань охорони підприємства. Наказ Держгірпромнагляду №55 від 21.03.07.
26	Типове Положення про діяльність уповноважених найманих працівниками осіб з питань охорони праці. Документ z0316-07, чинний, поточна редакція. — Прийняття від 21.03.2007.
27	Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд. Постанова КМУ №1109 від 19.08.2002.
28	Положення про державну санітарно-епідеміологічну службу України. Постанова КМУ № 1218 від 19.08.2002.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

(перелік інформаційних ресурсів)

<http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

<http://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving/uk/posibnyky-pidruchnyky/>